

Četvrtak, 15. ožujka 2018.

P8_TA(2018)0081

Ubojstva iz samilosti u Ugandi

Rezolucija Europskog parlamenta od 15. ožujka 2018. o ubojstvima iz samilosti u Ugandi (2018/2632(RSP))

(2019/C 162/12)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima od 10. prosinca 1948., čija je potpisnica i Uganda,
- uzimajući u obzir Sporazum o partnerstvu AKP-a i EU-a („Sporazum iz Cotonoua”), a posebno njegov članak 8. stavak 4. o nediskriminaciji,
- uzimajući u obzir Ustav Republike Ugande,
- uzimajući u obzir Međunarodnu konvenciju o pravima djeteta, usvojenu 20. studenoga 1989., a posebno njezine članke 2. i 6., u kojima se izričito utvrđuje načelo nediskriminacije, među ostalim na temelju invaliditeta, te pravo na život,
- uzimajući u obzir Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom, usvojenu 2006., a osobito njezin članak 32., u kojemu se navodi da sve strane moraju uključivati invaliditet i osobe s invaliditetom u svoje aktivnosti povezane s međunarodnom suradnjom,
- uzimajući u obzir posljednje rezolucije Vijeća UN-a za ljudska prava o ljudskim pravima osoba s invaliditetom od 14. travnja 2014. i 14. srpnja 2014.,
- uzimajući u obzir članak 19. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), članak 6. Ugovora o europskoj uniji (UEU) i članak 14. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, kojim se zabranjuju svi oblici diskriminacije, kao i njezine članke 21. i 26., u kojima se utvrđuju prava osoba s invaliditetom,
- uzimajući u obzir rezoluciju Zajedničke parlamentarne skupštine AKP-a i EU-a o uključanju osoba s invaliditetom u zemljama u razvoju, usvojenu 23. studenoga 2011.,
- uzimajući u obzir Svjetsko izvješće o invaliditetu, koje su u lipnju 2011. objavili Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) i Svjetska banka,
- uzimajući u obzir izvješće Ureda Visokog povjerenika UN-a za ljudska prava od 8. travnja 2016., naslovljeno „Razmatranja Odbora za prava osoba s invaliditetom o izvješću o Ugandi”,
- uzimajući u obzir rezolucije 65/186 i 64/131 Opće skupštine Ujedinjenih naroda o ostvarenju milenijskih razvojnih ciljeva za osobe s invaliditetom do 2015. i nakon toga,
- uzimajući u obzir smjernice EU-a o invaliditetu i razvoju za delegacije i službe EU-a,
- uzimajući u obzir Program održivog razvoja do 2030. i ciljeve održivog razvoja, usvojene 25. rujna 2015. u New Yorku,
- uzimajući u obzir izvješće od 1. srpnja 2016. o preispitivanju načina na koji Uganda provodi Program održivog razvoja do 2030. naslovljeno „Kako nitko ne bi bio izostavljen” i predstavljeno Političkom forumu UN-a na visokoj razini u New Yorku,

Četvrtak, 15. ožujka 2018.

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. siječnja 2006. ⁽¹⁾ o invaliditetu i razvoju,
  - uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Ugandi,
  - uzimajući u obzir članak 135. stavak 5. i članak 123. stavak 4. Poslovnika,
- A. budući da su ubojstva iz samilosti u Ugandi praksa u okviru koje roditelji ubijaju svoju djecu s invaliditetom ili namjerno dopuštaju njihovu smrt time što ih izgladnjuju ili im uskraćuju zdravstvenu skrb zbog uvjerenja da je smrt bolja za njih od života s bolnim i neizlječivim invaliditetom;
- B. budući da Uganda nije jedina zemlja u kojoj je spomenuti problem prisutan; budući da su mnoge zemlje u razvoju postigle znaatan, iako djelomičan, napredak u uključenju osoba s invaliditetom u razvojne projekte;
- C. budući da neki roditelji smatraju da je čin ubojstva iz samilosti potreban kako bi se djeca s invaliditetom poštedjela teške cjeloživotne patnje; budući da je, usprkos svjedočanstvima nekih majki i preživjelih osoba, ta praksa i dalje tabu;
- D. budući da je društvena stigma u Ugandi toliko jaka da zajednica odbacuje takve majke i djecu, dodjeljuje im niski društveni status te im uskraćuje potpuno sudjelovanje u društvu; budući da se na majke vrši pritisak da ubiju vlastitu djecu nakon godina uloženog truda i podnesenih žrtvi povezanih sa skrbi za dijete s invaliditetom;
- E. budući da su djeca rođena s invaliditetom zbog uvjerenja koja vladaju o njima izloženija riziku od nasilja i ubojstva nego djeca bez invaliditeta; budući da su djeca s invaliditetom i dalje izložena različitim oblicima nasilja, diskriminacije i marginalizacije zbog negativnih stavova, praznovjerja, zanemarivanja te društvenih normi i praksi; budući da djeci s invaliditetom najveću prijetnju predstavljaju pogrešna vjerovanja o njihovom stanju, među ostalim i vjerovanje da prisutnost takvog djeteta dovodi do većeg broja djece s invaliditetom;
- F. budući da klanovi i proširene obitelji vrše prevelik pritisak na majke u pokušaju da proniknu u uzroke invaliditeta, za koji okrivljuju majke; budući da se u nekim slučajevima majke izbacuju iz kućanstava svojih muževa zbog toga što su rodile djecu s invaliditetom;
- G. budući da liječnici i zdravstveni radnici ne uspijevaju razumjeti i objasniti narav i uzrok slabosti djece; budući da zdravstveni sustav nije dovoljno opremljen za dijagnosticiranje i liječenje mnogih vrsta invaliditeta koje bi se mogle umanjiti ili čak iskorijeniti; budući da uskraćivanje osnovnih prava djeci s invaliditetom, primjerice pristup zdravstvenoj skrbi, obrazovanju, potpori i rehabilitaciji, ozbiljno otežava njihovu sposobnost da razviju svoj puni potencijal;
- H. budući da je Uganda jedna od 162 države članice Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom; budući da je Uganda 25. rujna 2008. bez rezervi ratificirala Konvenciju i njezin Fakultativni protokol; budući da se Uganda obvezala da će osobama s invaliditetom pružati jednaka prava kao svim drugim građanima;
- I. budući da je u travnju 2016. Odbor UN-a za prava osoba s invaliditetom analizirao uspješnost Ugande u pogledu provedbe Konvencije te je sastavio zaključna zapažanja i preporuke, prema kojima „Odbor sa zabrinutošću napominje da zakonodavstvo i politike ne pružaju zaštitu prava djece s invaliditetom” te „također izražava zabrinutost zbog manjka informacija o položaju gluhe i gluhoonijeme djece te o mjerama za jamčenje njihove zaštite i uključivanja u društvo”;
- J. budući da vlada Ugande ima brojne opće zakone i politike koje sadrže klauzule o invaliditetu; budući da je ta država usvojila posebno zakonodavstvo o invaliditetu; budući da se definicija invaliditeta može razlikovati od jednog zakonodavnog akta do drugog;

(¹) SL C 287 E, 24.11.2006., str. 336.

Četvrtak, 15. ožujka 2018.

- K. budući da su dvije ponajveće prepreke uključenju osoba s invaliditetom u ugandsko društvo njihova nevidljivost i negativni stavovi prema njima; budući da su djeca s invaliditetom razlog za socijalno isključivanje njihovih obitelji, osobito majki, jer se djeca s invaliditetom smatraju izvorom srama i slabosti za obitelj;
- L. budući da u dijelovima ruralne Ugande postoji premalo državnih objekata za pružanje potpore roditeljima djece s invaliditetom te s obzirom na to da je obiteljima, osobito samohranim majkama, zbog toga često teško pružati odgovarajuću skrb djeci s invaliditetom;
- M. budući da ne postoje dostupni službeni podaci jer ni policija ni pravosuđe u Ugandi ne istražuju tu pojavu; budući da nedostatak podataka otežava borbu protiv prakse „ubojstava iz samilosti“;
- N. budući da je rad skupina civilnog društva i boraca za ljudska prava ključan za jamčenje prava marginaliziranih i ugroženih skupina; budući da su nevladine organizacije u Ugandi suočene s raznim poteškoćama i preprekama u pružanju usluga djeci s invaliditetom i njihovim roditeljima; budući da mnoge pogrešne predodžbe o djeci s invaliditetom predstavljaju izazov za postizanje razvoja i rad promatrača za ljudska prava u Ugandi;
- O. budući da udruge za osobe s invaliditetom imaju posebnu ulogu u predstavljanju i komuniciranju specifičnih interesa ljudi s invaliditetom političarima i široj javnosti; budući da postoji manjak dostupnih informacija kako bi se podigla razina osviještenosti među široj javnosti o kulturnim praksama kojima se stigmatizira i ometa razvoj osoba s invaliditetom i njihovo uživanje istih prava kao i svi drugi članovi društva;
1. oštro osuđuje neopravdana i nehumana ubojstva djece i novorođenčadi s invaliditetom; izražava duboku zabrinutost zbog „ubojstava iz samilosti“ djece s invaliditetom u Ugandi i svim zahvaćenim zemljama; poziva na to da se stane na kraj takvim činovima nasilja, okrutnosti i mučenja djece;
  2. poziva vlasti Ugande i svih zemalja zahvaćenih praksom „ubojstava iz samilosti“ i ritualnih ubojstava djece da se obvežu na borbu protiv štetnih praznovjerja zbog kojih su djeca i dalje meta;
  3. podsjeća da je primarna odgovornost države zaštita njezinih građana, među ostalim ugroženih skupina; podsjeća vlasti Ugande da su obvezne poštovati Ustav Ugande, osobito članke 21. i 32. te članak 35. stavak 1., u kojemu se navodi da osobe s invaliditetom imaju pravo na poštovanje i ljudsko dostojanstvo te da će država i društvo poduzimati odgovarajuće mjere kako bi se pobrinuli da takve osobe ostvare svoj puni mentalni i fizički potencijal;
  4. podsjeća da Parlament Ugande ima posebnu odgovornost prema osobama s invaliditetom, što je navedeno u članku 35. stavku 2. Ustava, u skladu s kojim Parlament treba donositi zakone primjerene za zaštitu osoba s invaliditetom; poziva vladu Ugande da podrži sve mjere koje se poduzimaju u cilju poboljšanja građanskih i ljudskih prava osoba s invaliditetom;
  5. poziva na pružanje potpore obiteljima osoba s invaliditetom kako bi mogle odgajati svoju djecu kod kuće; poziva vladu Ugande da diljem zemlje razvije kvalitetne službe za pružanje potpore obiteljima djece s invaliditetom, uključujući dovoljnu financijsku potporu i naknade obiteljima kako bi mogle pružiti kvalitetnu skrb svojoj djeci s invaliditetom;
  6. poziva vlasti da se pobrinu za društvenu osviještenost i informiranost o položaju osoba s invaliditetom te da organiziraju tečajeve radi pružanja potpore, znanja i savjeta roditeljima i skrbnicima djece s invaliditetom, sve kako bi se olakšalo sudjelovanje te djece u zajednici;
  7. poziva vladu Ugande da se pobrine da su liječnici koji su u izravnom kontaktu s osobama s invaliditetom i njihovim zdravstvenim problemima adekvatno educirani i svjesni potreba svojih pacijenata;

Četvrtak, 15. ožujka 2018.

8. pozdravlja činjenicu da je 2007. donesen akt o Povjerenstvu za jednake mogućnosti, čija je zadaća zalagati se za jednake prilike marginaliziranih skupina, među ostalim i osoba s invaliditetom;
9. pozdravlja osnivanje Povjerenstva Ugande za ljudska prava u okviru Ustava Republike Ugande iz 1995.; podsjeća da je njegova uloga, među ostalim, stvoriti i održati osviještenost u društvu o odredbama Ustava kao temeljnog zakona naroda Ugande te nadzirati poštuje li vlada međunarodne obveze u području ljudskih prava;
10. poziva Povjerenstvo Ugande za ljudska prava da izradi konkretan nacionalni plan za usmjeravanje svoje nadzorne funkcije i da se zalaže za strukturiraniju i institucionalniju interakciju sa svim organizacijama osoba s invaliditetom u zemlji;
11. potiče vlasti da se pobrinu da svako dijete nakon rođenja bude upisano u matičnu knjigu, uključujući djecu s invaliditetom;
12. poziva vlasti Ugande da ulože više napora u podizanje razine osviještenosti o pravima i dostojanstvu djece s invaliditetom u Ugandi; ističe, s tim u vezi, važnu ulogu obrazovanja u borbi protiv stigmatizacije; snažno ističe ključnu ulogu udruga za osobe s invaliditetom u podizanju razine osviještenosti o uključivanju osoba s invaliditetom i izazovima s kojima su suočene;
13. naglašava da mediji trebaju imati aktivniju ulogu u borbi protiv stereotipova i zalaganju za uključivost; poziva odgovorne za donošenje odluka na međunarodnoj, nacionalnoj i lokalnoj razini da se pobrinu za podizanje razine osviještenosti i da se zalažu za to putem medija, edukacijskih politika i javnih kampanja;
14. izražava duboku zabrinutost zbog sve većeg broja fizičkih napada na borce za ljudska prava i skupine civilnog društva, kao što je Forum za osviještenost o ljudskim pravima i njihovo promicanje; potiče vlasti Ugande da zajamče sigurnost boraca za ljudska prava i kazneno progone njihove napadače te da im omoguće da rade bez prijetnji i prepreka;
15. poziva Komisiju i države članice da podrže napore vlade, nevladinih organizacija i civilnog društva Ugande u izradi i provedbi politika radi suočavanja s potrebama i pravima osoba s invaliditetom, na temelju nediskriminacije i socijalne isključenosti te ravnopravnog pristupa zdravstvenoj skrbi i drugim socijalnim uslugama;
16. poziva na razmjenu dobrih praksi među zemljama u razvoju i razvijenim zemljama; poziva Komisiju da zajedno s drugim međunarodnim donatorima osnuje platformu radi razmjene dobrih praksi u pogledu uključivanja djece s invaliditetom; poziva Komisiju da u potpunosti ispunjava svoje obveze u okviru članka 32. Konvencije;
17. poziva EU da iskoristi politički utjecaj koji pružaju programi razvojne pomoći, točnije programi proračunske potpore, radi poboljšanja obrane i promicanja ljudskih prava u Ugandi; poziva Komisiju da provjeri može li se pružiti bolja potpora, financiranjem ili koordinacijom s lokalnim institucijama, u cilju poboljšanja zdravstvene pomoći djeci s invaliditetom i pružanja hitno potrebne pomoći njihovim obiteljima;
18. ističe da politike o uključenosti treba promicati na svim relevantnim međunarodnim forumima i forumima UN-a jer se pitanje invaliditeta, koje mora biti jedno od političkih prioriteta, trenutačno ne spominje u mnogim međunarodnim raspravama na visokoj razini;
19. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, predsjedniku Republike Ugande, predsjedniku Parlamenta Ugande te Afričkoj uniji i njezinim institucijama.